

VASADI hírmondó

VASAD KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATÁNAK KULTURÁLIS ÉS KÖZÉLETI LAPJA

2014. május, különszám

Tisztelt Vasadiak!

Ismét eltelt egy év – készülődik a település a hétvégi falunapra. Egy-egy rendezvény alkalmat nyújt arra, hogy összejöjünk és kikapcsolódjunk. Alkalmat nyújt arra, hogy együtt legyen a falu lakossága. Az eltelt időszakban több önkormányzati rendezvényt mondhatunk sikeresnek, értékelhetjük pozitívan. Ez annak köszönhető, hogy a falu közössége egyre aktívabb, egyre nagyobb igénye van arra, hogy kikapcsolódjon, hogy együtt legyen és jól érezze magát. Az első Szent István napi ünnepség, majd a Szent Mihály napi rendezvény, a tavaszi Böllel-fesztivál egyre jobban összehozza, összehozta a falu közösségét. A ciklus egyik legnagyobb értékének tartom ezt! Sok pályázatot, több sikeres pályázatot tudhatunk magunkénak, évről évre fejlődött, szépült a falu képe. Ez a fizikai környezet fejlődése. A falu civil közössége évről évre aktívabb, egyre több csoport, közösség tesz a falu kulturális életéért, tesz azért, hogy a hétköznapi nehézségek mellett legyen vidámság, legyen aktív pihenés is a faluban. Sok minden megvalósult az eltelt időszakban, de sok még a tennivaló. Terveim, elképzeléseim vannak az elkövetkező évekre is. Bízom abban, hogy karöltve a képviselő-testülettel e tervek, elképzelések megvalósítására lehetőségem lesz majd.

A képviselő-testület szándéka az is, hogy testvér települési kapcsolatot alakítson ki valamennyi elcsatolt terület egy-egy településével. Testvér településünk már az erdélyi Sepsibükszád és a felvidéki Marcelháza. Az idei falunapon pedig ünnepélyes keretek között aláírjuk a kárpátaljai Gát településsel a partnerségi szerződést. A megnyitó ünnepséget követően pedig a hagyományos két napos falunapi programokat kínáljuk a lakosságunknak.

Invitálom tehát kedves mindannyiukat a XII. Vasadi Falunapra, május 30.-június 1. között.

Együtműködési megállapodás (tervezet)

Vasad és Gát partnertelepülési kapcsolatának létrehozására

GÁT KÖZSÉG (Gáty – Ukrajna) és VASAD KÖZSÉG (Magyarország) Önkormányzat határozatainak értelmében a két település, a megállapodás aláírásának időpontjától kezdődő határozatlan időtartamra partnertelepülési kapcsolatot létesít.

A partnerkapcsolat a két település érdekeinek figyelembevételével az Európai Unió célkitűzéseinek alapulvételével jön létre azzal a szándékkal, hogy erősítse az európaiság szemléletét, erősítse a települések közötti baráti viszonyt.

Ennek érdekében az önkormányzatok az alábbi területeken és célok megvalósulása érdekében kívánnak tevékenykedni:

Igazgatás területén

1. A települési önkormányzatok testületének, bizottságai működésének megismerése és az önkormányzati technikák megismertetése
2. Az önkormányzatok intézményrendszerei és azok működési tapasztalatainak kicserélése
3. A demokrácia érvényesülésének módszerei és azok megismerése

Oktatás területén

1. Az alapfokú nevelési- és oktatási intézmények programjainak megismerése, közös programok szervezése
2. Hátrányos helyzetű és tehetséges gyermekek nevelésének-oktatásának segítése
3. Cseretáboroztatás megszervezésében közreműködés
4. Diákokat érintő művészeti, kulturális és sporttalálkozók szervezése

Kultúra területén

1. A települések kulturális örökségének ápolása, védelme, megismerése, tapasztalatok átadása
2. Amatőr csoportok cserelátogatásai
3. Részvétel egymás kiemelt kulturális rendezvényein
4. Kiállítások szervezése
5. Sportszervezetek együttműködése

Gazdaság területén

1. Tapasztalatok cseréje a turizmus és vendéglátás területén
2. terület- és településfejlesztési technikák átadása, az együttműködés lehetőségeinek felkutatása
3. A környezetvédelemmel és környezetfejlesztéssel kapcsolatos helyi sajátosságok elemzése, ötletek, tapasztalatok átadása
4. Civil szervezetek együttműködésének elősegítése

A megállapodó felek kinyilatkozzák, hogy tevékenységükkel a nemzetek felémelkedését kívánják szolgálni a máság elismerésével, a tolerancia előtérbe helyezésével és az Európa Unió normáinak figyelembe vételével.

Gát község Önkormányzata és Vasad község Önkormányzata az együttműködési megállapodást elfogadta és felhatalmazta a polgármestereket annak aláírására.

Vasad, 2014. május 30.

Marton József Zoltán Vasad község polgármestere
Lokita István Gát község polgármestere

Gát története

Gát a Beregszászi járás északi határánál fekszik, az egyik legnépesebb magyarlakta község Kárpátalján. Lakosainak száma 3450 fő. Területe: 22 ezer m², ebből belterület kb. 2,8 km². A település az Ungvár – Munkács – Beregszász – Nagyszőlős – Huszt – Rahó műút mentén terül el. Gátot Magyarország felől a Beregsurányi Határátkelőtől körülbelül 20 km-re, Beregszász (12 km) és Munkács (16 km) között találjuk. Földrajzilag az egyik kárpátaljai kistáj, a Beregi-Tiszahát központi részén fekszik, amelynek peremsüllyedéke a Szernye-mocsár mára lecsapolt területe. A község 18-19. századi fejlődését, lakosságának gyors gyarapodását elsősorban annak köszönhetjük, hogy az alföld peremén kialakult úgynevezett vásár-városvonal mentén helyezkedett el, melynek állomásai a vidék legjelentősebb forgalomgyűjtő és -elosztó pontjai voltak

A település Árpád-kori eredetű – a honfoglaló magyarság a Vereckei-hágón átkelve 895 elején Munkács vidékére érkezett, majd elfoglalta az alföldet. A tatárjárás idején a gátiakat a helyi szájhagyomány szerint a sűrűn benőtt mocsár mentette meg, ugyanis a falu lakói ide menekültek a tatárok elől, mivel jól ismerték a gázlókat, az ember súlyát is megbíró zombékot. A láp egészen a 19. század végi és 20. század eleji folyószabályozási munkálatokig meghatározta a falu életét, gazdálkodását. Ma már csak a dűlőnevek egy része őrzi ezt a hajdani mocsárvilágot, patakokkal, erekkel szabdalt környezetet.

A terület a 14. század végéig fejedelmi, királyi és hercegi birtok. A település élete és története a 16 századtól a 20 század elejéig összefonódott a munkácsi uradalommal. A 16. században a falu sokat szenvedett az átvonuló ellenséges hadaktól. A 17. században egy lengyel betörés következtében több környező faluval együtt megsemmisült. Az újjáéledt település lakói református hitre tértek, ekkor már saját papja volt a gyülekezetnek. A 18. századi pestisjárvány Gát falu lakosságát is megtizedelte. Ebben az időszakban épült fel a falu fatemploma, amely he-

lyére 1828-ban épült fel az új templom, immár kőből. Az 1920-as trianoni békeszerződés következtében Gátat is Csehszlovákiához csatolták, és 13 ruszin családot telepítettek a faluba. 1938-ban a bécsi döntéssel újra Magyarországhoz tartozott. 1949-re befejezték a teljes államosítást, kolhozosítást, hivatalossá tették az orosz, illetve az ukrán nyelvet. Kárpátalja, benne Gát is 1989-ig a Szovjetunió, majd a rendszerváltás után Ukrajna része. A falu lakosai ezt csak így mesélik: „Vótunk már csehek, magyarok, szovjetek, mos meg ukránok vagyunk.”

A falu lakossága egy évtizede csökken, mint a kárpátaljai magyarság valamennyi településén. Kevesebb a születésszám, de emellett a Magyarországra áttelepültek száma is módosítja a statisztikai adatokat. Ennek oka a katasztrofális gazdasági helyzet, az életszínvonal drasztikus csökkenése, munkanélküliség. Pár évvel ezelőtti adatok szerint a falu 1900 keresőképes lakosa közül csak 21%-nak van állandó munkahelye.

Gátot született Kovács Vilmos (1927-1977) költő és író, aki a 20. századi helyi és kárpátaljai történeket *Holnap is élünk* c. regényében örökítette meg, amely a kárpátaljai magyarság 1944 utáni sorsának napjainkig leghitelesebb ábrázolása.

„Az elmúlt csaknem egy évezredben a falu története folytonos megpróbáltatások, pusztulások és újrakezdekés története. Így van ez napjainkban is, amikor megint csak a remény élteti a talpra állást, a lelki-szellemi feltámadást.”

Vasad története

Vasad község Pest megye középső részén, a Duna Tisza közti hátság északi részén helyezkedik el. A török hódoltság idején lakatlanná vált területen lévő Alsó- és Felső-Vasad pusztákat a XIX. század közepén szervezték községgé. A település neve személynévből ered. Első okleveles említése 1361-ben történt.

Eredete

A török kor előtt a birtok- melyet már 1440-ben pusztaként emlegettek- a Halmy családé, majd György budai diáké volt. A XVII. század végén egy része Darvas Jánosé, majd házassága révén a Szilassy családé lett. A XVIII. század közepén népesítettek be a Ráday és a Fáy családok református magyarokkal, a hagyományok szerint Komárom megyei Marcelházáról, akiket hitük miatt elűdöztek. A mai község lakói nagy részének elődei a Balogh, Édes, Keszegh, Mészáros, Piróth és Szabó családok ősei közül kerültek ki, akik armális (földnélküli) nemesek voltak.

Gazdálkodás

A XIX. században „telepes-községgé” szerveződött. Vasadon meghatározóvá vált a parasztbirtok. Az első tsz-t (Aranykalász) 1949-ben alakították meg 29 hektáron és 11 taggal. A falu kollektivizálása 1961-ben történt meg, a Kossuth tszcs megalakításával, amely lazább szerkezetű, az egyéni érdekeltséget jobban biztosító szakszövetkezeti formában működött 1969-től. A rendszerváltás után a szövetkezetet felszámolták, a volt tagok egyénileg művelik földjeiket.

A XVIII. században meg rétként és legelőként használt vasadi határban a XIX. század végétől, a XX. század közepéig a szántó lett a legfontosabb művelési ág, a rétek és legelők feltörésével. Jelentősen megnövekedett a kertészet és gyümölcsstermelés jelentősége. A legfontosabb szántóföldi növény a kukorica, a rozs, az árpa és a burgonya. A fővárosi, a monori és más környező piacokra a lakosság régóta termel paradicsomot, sárgarépat, paprikát, káposztát, uborkát, kisdinnyét.

Népesség

Vasad pusztája népessége 1849-ben 528 fő volt. A közösséggé

szervezés után a XX. század közepéig rohamosan gyarapodott a lakosság, majd az elvándorlás és a negatív népszaporulat miatt jelentősen csökkent.

A házak száma a népesség gyarapodásával együtt emelkedett, 1960-as évektől megindult egy nagyarányú építkezés a községben, 1949-ben vezettek be a faluba a villanyt. A rendszerváltás

után megindult korszerűsítések eredményeként jelenleg teljes közműhálózattal ellátott. Az utak 98 százalékban szilárd burkolatúak. Községünkhöz tartozik orvosi rendelő, postahivatal, gyermekvédelmi tanácsadó, klubkönyvtár, valamint nyolc osztályos általános iskola, három csoportos óvoda és a közeljövőben kerül átadásra a három csoportos bölcsőde 300 adagos üzemi konyhával.

Vallás

A falu jellegét a református vallás határozza meg. A református templomot 1904-ben építették, a református elemi iskolát már 1758-ban megszervezték. Az első iskolaépítés 1928-ban történt. A II. világháború előtt két állami és egy református elemi népiskola létezett a faluban.

Az 1930-as években épült katolikus kápolna a vasadi tanyákon élő katolikusoknak, amely az 1980-as évekre összedőlt. A faluba történt katolikus beköltözések során igény mutatkozott rá, hogy a katolikus hívek is gyakorolhassák hitüket, ezért 2004 februárjában a Váci püspökségen keresztül egy Európai Unió pályázat során, jelentős forráshoz jutottak, valamint a helyi önkormányzat 2005 őszen 1000 nm-es búcsúparki telket adományozott kápolna építés céljára. A 2006 karácsonyára megépült kápolnában Beer Miklós váci püspök helyezte el az alapító okiratot.

Ravatalozó felújítás – összefogással

Vasad Község Önkormányzata Képviselő-testülete ciklus programja tartalmazza a ravatalozó felújítását.

Az eltelt időszakban sajnos pályázati lehetőség nem volt e cél megvalósítására és ebben az évben nem is várható már pályázat.

A Képviselő-testület régi „adósságát” szeretné leróni a település lakossága felé, hogy szeretteinktől, barátainktól méltó körülmények között vehessünk utolsó búcsút.

A ravatalozó felújításának látványterve elkészült. A felújítási költségeket az önkormányzat költségvetéséből teljes egészében vállalni nem tudja, ezért számítok, számítunk a falu lakosságának összefogására, a társadalmi munkára, az adományokra.

Adományokat fogadunk, várunk és nagy tisztelettel megköszönünk. A nevét vállaló adományozó, adományát a községházán fizetheti be. Az anonim adományozók a hétfégi falunapon kihelyezésre kerülő adomány ládába helyezhetik el hozzájárulásait.

Tombola felajánlásokat várunk a falunap pénteki és szombati napján, melyet a büfénél a szervezők átvesznek, ennek bevételét is a ravatalozó felújítására fordítjuk. Utalásokat is köszönettel fogadunk az önkormányzat 65100077-11381565-ös számu számlájára.

*Marton József Zoltán
polgármester*

Székely himnusz

Ki tudja merre, merre visz a végzet
Göröngyös úton, sötét éjjelen.
Vezesd még egyszer győzelemre néped,
Csaba királyfi csillag ösvényen!

Refr.

Maroknyi székely porlik mint a szikla
Népek harcának zajló tengerén.
Fejünk az ár, jaj, százszor elborítja,
Ne hagy elveszni Erdélyt, Istenünk!

Felvidéki himnusz

(részlet)

Szép Hazánk Felvidék,
Szálljon ez az ének.
Szálljon a világba,
Magyarnak, Testvérenek.

“Sötét felhők ből,
Esőt küld le ránk az ég,
Lemossa könnyeink,
Érted sírunk Felvidék.

Kárpátaljai himnusz

(részlet)

Ungnak és Tiszának sebes a járása
Mint konok szívünknek szilaj lobogása
Szilaj sodorása Ungnak és Tiszának
Arcunkra rótt jele ősi kopjafának.

Ungnak és Tiszának örök a járása,
Mint konok szívünknek szilaj lobogása,
Szilaj sodorása Ungnak és Tiszának
őrzői vagyunk még ezeréves lángnak.

Lapalapító: Vasad Község Önkormányzata. Cím: 2211. Vasad. Kossuth L. u. 21.

Felelős szerkesztő: Veroczki Barbara. nyomtatott ISSN 2064-5716.

Kiadó: Pressman Nyomdaipari Bt. Dabas Felelős vezető: Bálint Ferenc. Nyomdai munkálatok: Pressman Bt Dabas.

XII. Vasadi Falunap

2014. május 30 - június 1.

Május 30 (péntek)

- 17 órától - Ünnepléses képviselő-testületi ülés keretében a
Nyitó- testvér települési szerződés aláírása
ünneplés: (Gát /Kárpátalja/ - Vasad)
- Ünneplés beszédek, elismerések átadása
- Kulturális műsor - Általános Iskolások műsora
- Vasadi óvodások műsora
- Vasadi Búzavirág Nyugdíjasklub dalköre
- Óvodások és alsós általános iskolások néptánca
- Csévharaszt Néptánc csoport
- Vasadi Kőkényszem Citerazenekar
- Vasadi Hagyományörző Citerazenekar
- Vasas Művészegyüttes ifjúsági csoportja
- Vasadi Mórlikálók Néptánc csoport

21 órától hajnalig tartó mulatság - zenél a FAMILY PARTY zenekar

Május 31. (szombat)

- 9 órától : - Főzőverseny
- Egészségügyi állapotvizsgálat
- Monori TAEKWON-DO szakosztály bemutatója
- Monori birkózók és a macelházi birkózók versenye
- 14 órától - Traktorverseny
- 16 órától - Eredményhirdetés (főző-, traktor-, birkózók versenye)
- 17 órától - Vasadi Általános Iskolások műsora
- Vajákos színjátszókör műsora
- Marcelházi Hagyományörző Menyecske Kórus
- Marcelházi Hagyományörző Citerazenekar
- Sepsibükszádi fúvós zenekar műsora
- Vasadi Kőkényszem Citerazenekar
- Vasadi Hagyományörző Citerazenekar
- Vasadi Mórlikálók Néptánc csoport
- Vasadi Búzavirág Nyugdíjasklub műsora

22 órától hajnalig tartó mulatság - zenél az ÖTÖS FOGAT zenekar

sztarvendég: Lagzi Lajcsi
és barátai: Várhegyi Gábor és Donka Niki

Június 1.
(vasárnap)

- 10 órakor : Református templomban ünnepi Istentisztelet
- az Istentisztelet keretében a Marcelházi Kórust is hallhatják
- 10 órától A sportpályán - Fogathajtó verseny
- Családi ügyességi vetélkedők

20 órától éjfélig DISCO- Mészáros Lajos és Mészáros Gergely vezetésével
Fellép a Fashion Dance

A rendezvény ideje alatt

Büfé étel, ital ::: Rétes kuckó ::: Ugráló vár ::: Hinták
(szombaton ingyenes, vasárnap fizetős) (kishinták, ringlisek
kicsiknek ingyenes)

A BÜFÉT A TANYA CSÁRDA ÉTTEREM ÜZEMELTETI